

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC

TRẦN MINH NGỌC

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN NƯỚC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYẾN QUANG DƯỚI GÓC ĐỘ
QUẢN LÝ TỔNG HỢP**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

Thái Nguyên, năm 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC**

TRẦN MINH NGỌC

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN NƯỚC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG DƯỚI GÓC ĐỘ
QUẢN LÝ TỔNG HỢP**

Chuyên ngành: Quản lý Tài nguyên và Môi trường

Mã số: 885 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

Cán bộ hướng dẫn khoa học: TS. Chu Thành Huy

Thái Nguyên, năm 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi là Trần Minh Ngọc, tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu do cá nhân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Chu Thành Huy, không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác. Số liệu và kết quả của luận văn chưa từng được công bố ở bất kì một công trình khoa học nào khác.

Các thông tin thứ cấp sử dụng trong luận văn là có nguồn gốc rõ ràng, được trích dẫn đầy đủ, trung thực và đúng quy cách.

Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn.

Tác giả

Trần Minh Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian nghiên cứu và học tập tại Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên, dưới sự hướng dẫn tận tình của các thầy cô, tôi đã nghiên cứu và tiếp thu được nhiều kiến thức bổ ích để vận dụng vào công việc hiện tại, nâng cao trình độ năng lực của bản thân.

Luận văn thạc sĩ *“Đánh giá công tác quản lý tài nguyên nước trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang dưới góc độ quản lý tổng hợp”* là kết quả của quá trình nghiên cứu trong những năm học vừa qua.

Tôi xin gửi lời cảm ơn trân trọng nhất tới TS. Chu Thành Huy - người đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Tôi cũng xin cảm ơn các thầy cô đã tham gia giảng dạy, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập.

Xin cảm ơn các đồng nghiệp tại Sở TN&MT tỉnh Tuyên Quang, bạn bè và gia đình đã giúp đỡ, động viên, tạo điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và hoàn thành bản luận văn này.

Dù đã có nhiều cố gắng nhưng do giới hạn về trình độ nghiên cứu, giới hạn về tài liệu nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy cô giáo và những người quan tâm.

Tác giả

Trần Minh Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH	vii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
3. Những đóng góp của đề tài	2
4. Cấu trúc luận văn.....	2
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	3
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài.....	3
1.1.1. Nghiên cứu về quản lý tổng hợp tài nguyên nước.....	3
1.1.2. Nghiên cứu về quản lý nhà nước dưới góc độ quản lý tổng hợp.....	5
1.2. Cơ sở lý luận công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước	6
1.2.1. Các khái niệm cơ bản.....	6
1.2.2. Xây dựng thang đánh giá hiện trạng quản lý nhà nước về tài nguyên nước dưới góc độ quản lý tổng hợp	10
1.3. Cơ sở thực tiễn công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước	16
1.4. Tổng quan khu vực nghiên cứu.....	19
1.4.1. Điều kiện tự nhiên.....	19
1.4.2. Tình hình kinh tế xã hội	26
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	28
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	28
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu của đề tài	28
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	28
2.2. Nội dung nghiên cứu	28
2.3. Quan điểm tiếp cận và phương pháp nghiên cứu.....	28

2.3.1. Quan điểm tiếp cận	28
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	31
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	34
3.1. Thực trạng công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước tại tỉnh Tuyên Quang	34
3.1.1. Thực hiện pháp luật, chính sách, quy định của Nhà nước về tài nguyên nước.....	34
3.1.2. Thực trạng thu tiền cấp quyền khai thác tài nguyên nước.....	34
3.1.3. Thực trạng xây dựng quy hoạch, kế hoạch khai thác TNN	35
3.1.4. Thực trạng tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về tài nguyên nước.....	35
3.1.5. Ban hành chính sách, quy định thực hiện quy hoạch, kế hoạch khai thác tài nguyên nước	36
3.1.6. Đánh giá công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước tại tỉnh Tuyên Quang	37
3.2. Các yếu tố tác động đến công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước tại tỉnh Tuyên Quang.....	45
3.2.1. Hệ thống văn bản pháp quy và các văn bản thi hành.....	45
3.2.2. Bộ máy quản lý nhà nước về TNN của tỉnh Tuyên Quang	46
3.2.3. Sự phối hợp quản lý giữa các Sở ngành của tỉnh Tuyên Quang.....	47
3.2.4. Sự phối hợp quản lý đối với cấp huyện, xã.....	47
3.3. Đánh giá công tác QLNN về TNN trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang dưới góc độ quản lý tổng hợp.....	48
3.3.1. Về ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định, hướng dẫn nhằm quản lý tổng hợp tài nguyên nước	48
3.3.2. Việc triển khai các biện pháp quản lý tổng hợp tài nguyên nước.....	51
3.3.3. Việc kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm trong quản lý tài nguyên nước hướng đến quản lý tổng hợp.....	61
3.3.4. Hợp tác quốc tế trong quản lý tổng hợp tài nguyên nước.....	64
3.3.5. Kết quả đánh giá.....	65

3.4. Đề xuất các giải pháp quản lý nhà nước về tài nguyên nước tại tỉnh Tuyên Quang dưới góc độ quản lý tổng hợp.....	66
3.4.1. Nhóm giải pháp về ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định, hướng dẫn nhằm quản lý tổng hợp tài nguyên nước	66
3.4.2. Nhóm giải pháp về triển khai các biện pháp quản lý tổng hợp tài nguyên nước	67
3.4.3. Nhóm giải pháp kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm trong quản lý tài nguyên nước hướng đến quản lý tổng hợp.....	70
3.4.4. Nhóm giải pháp về hợp tác quốc tế trong quản lý tổng hợp tài nguyên nước.....	73
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	74
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	76
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu	Nguyên nghĩa
1	QLNN	Quản lý nhà nước
2	TNN	Tài nguyên Nước
3	QLTH	Quản lý tổng hợp
4	QLTHTNN	Quản lý tổng hợp tài nguyên nước
5	QLTHĐBB	Quản lý tổng hợp đới bờ biển
6	TN&MT	Tài nguyên và Môi trường
7	UBND	Ủy ban nhân dân
8	NN&PTNN	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Chỉ tiêu đánh giá tổng hợp hiện trạng QLNN về tài nguyên nước ...	16
Bảng 3.1. Số lượng các giấy phép còn hiệu lực	34
Bảng 3.2. Các văn bản của UBND tỉnh Tuyên Quang về quản lý TNN	36
Bảng 3.3. Đánh giá về ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định, hướng dẫn nhằm quản lý tổng hợp tài nguyên nước	48
Bảng 3.4. Đánh giá về lập quy hoạch, kế hoạch bảo vệ, khai thác, sử dụng	51
Bảng 3.5. Đánh giá công cụ về giá, phí	55
Bảng 3.6. Đánh giá về quản lý tài nguyên nước theo lưu vực sông	57
Bảng 3.7. Đánh giá về xã hội hóa công tác quản lý và tăng cường vai trò của cộng đồng	58
Bảng 3.8. Đánh giá về truyền thông, nâng cao nhận thức cộng đồng	59
Bảng 3.9. Đánh giá về khoa học công nghệ	60
Bảng 3.10. Đánh giá về việc kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm trong quản lý tài nguyên nước hướng đến quản lý tổng hợp	61
Bảng 3.11. Đánh giá về hợp tác quốc tế trong quản lý tổng hợp tài nguyên nước .	64
Bảng 3.12. Kết quả đánh giá	65

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Sơ đồ hành chính tỉnh Tuyên Quang	20
Hình 3.1. Sơ đồ bộ máy công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước tỉnh Tuyên Quang	46

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Tài nguyên nước gồm các nguồn nước mà con người sử dụng hoặc có thể sử dụng vào những mục đích khác nhau. Nước là nguồn tài nguyên thiết yếu cho cuộc sống con người và là ưu tiên hàng đầu để phát triển bền vững.

Tại Việt Nam, tài nguyên nước có sự đóng góp vô cùng quan trọng đối với sự phát triển kinh tế xã hội, là yếu tố quan trọng trong việc bảo đảm an ninh lương thực, an ninh năng lượng và sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Cùng với đó, công tác quản lý nhà nước về tài nguyên nước cũng được tăng cường, có những bước chuyển quan trọng và đạt được nhiều thành tựu.

Tuy nhiên, bên cạnh đó, công tác quản lý tài nguyên nước đã và đang bộc lộ những hạn chế, bất cập và gặp nhiều thách thức lớn như: tình trạng sử dụng nước chưa hiệu quả, nguồn nước liên tục bị suy giảm về số lượng và chất lượng, mâu thuẫn tranh chấp trong sử dụng nước tiếp tục gia tăng, nguồn lực đầu tư cho quản lý, bảo vệ tài nguyên nước không đáp ứng được yêu cầu, hệ thống pháp luật về tài nguyên nước còn thiếu đồng bộ và việc triển khai thực hiện chưa đạt kết quả như mong muốn...Điều này đặt ra yêu cầu phải quản lý bền vững và hiệu quả hơn các hoạt động khai thác, sử dụng và bảo vệ tài nguyên nước; phòng chống và khắc phục hậu quả do nước gây ra.

Quản lý tài nguyên nước theo phương thức tổng hợp, sử dụng đa mục tiêu và gắn với các tài nguyên thiên nhiên khác – một phương thức quản lý tài nguyên nước đã và đang được áp dụng thành công ở một số nước trên thế giới và ngày càng chứng tỏ là một phương thức có hiệu quả là một trong những lựa chọn tối ưu đáp ứng được những yêu cầu trên. Quản lý tổng hợp tài nguyên nước hiện nay đã được chấp nhận ở quy mô quốc tế như một giải pháp nhằm hướng đến việc quản lý hiệu quả, công bằng và bền vững tài nguyên nước có hạn của thế giới và giải quyết những yêu cầu liên quan đến tranh chấp.

Tuyên Quang là tỉnh có nguồn tài nguyên nước khá phong phú, chất lượng tốt, nhưng do tác động của biến đổi khí hậu, tốc độ gia tăng dân số, sự phát triển của các hoạt động kinh tế - xã hội cũng đã tạo sức ép đến tài nguyên nước trên địa bàn tỉnh, đòi hỏi phải có những giải pháp quản lý, khai thác, sử dụng tài nguyên nước hiệu quả, hợp lý và bền vững.